

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZNANOSTI, OBRAZOVANJA I ŠPORTA

Zagreb, Trg hrvatskih velikana 6

**DRŽAVNI PEDAGOŠKI STANDARD
PREDŠKOLSKOGA ODGOJA I NAOBRAZBE**

Nacrt prijedloga

Zagreb, studeni 2007.

I. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA DRŽAVNOGA PEDAGOŠKOG STANDARDA PREDŠKOLSKOGA ODGOJA I NAOBRAZBE S OBRAZLOŽENJEM

Na temelju članka 6. stavka 1. Zakona o predškolskom odgoju i naobrazbi (Narodne novine, broj 10/97. i 107/07.), Hrvatski sabor na svojoj sjednici održanoj _____ donosi

DRŽAVNI PEDAGOŠKI STANDARD PREDŠKOLSKOGA ODGOJA I NAOBRAZBE

Članak 1.

Državnim pedagoškim standardom izvanobiteljskoga predškolskog odgoja i naobrazbe utvrđuju se:

- ustroj programa s obzirom na trajanje i namjenu
- predškolski odgoj i naobrazba djece i djece s posebnim potrebama (djece s teškoćama u razvoju i potencijalno darovite djece)
 - predškolski odgoj i naobrazba djece s teškoćama u razvoju
 - predškolski odgoj i naobrazba potencijalno darovite djece
- predškolski odgoj i naobrazba djece hrvatskih građana u inozemstvu
- predškolski odgoj i naobrazba djece pripadnika nacionalnih manjina
- ustroj predškole
- mjerila za broj djece u odgojnim skupinama
- mjerila za broj odgojitelja, stručnih suradnika i ostalih radnika u dječjem vrtiću
 - mjere zdravstvene zaštite i prehrane djece u dječjem vrtiću
- mjerila za financiranje programa dječjih vrtića
- materijalni i financijski uvjeti rada
 - prostori dječjega vrtića
 - higijensko-tehnički zahtjevi za prostore u dječjem vrtiću
 - mjerila za opremu dječjega vrtića
 - mjerila za didaktička sredstva i pomagala.

Članak 2.

(1) Ovim su standardom utvrđeni prijeko potrebni uvjeti za rad dječjih vrtića i drugih pravnih osoba koje provode organizirane oblike izvanobiteljskoga odgojno-obrazovnog rada s djecom predškolske dobi.

(2) U smislu ovoga pedagoškog standarda pojedini pojmovi, prema sljedećem pojmovniku, znače:

- Dječji vrtić – predškolska ustanova (s ili bez podružnica) u kojoj se provode organizirani oblici izvanobiteljskoga odgojno-obrazovnog rada, njege i skrbi o djeci predškolske dobi.
- Zgrada dječjeg vrtića – jedna zgrada dječjeg vrtića može imati najviše do 10 odgojnih skupina zbog stručnih i pedagoških razloga.
- Dijete – osoba koja polazi organizirani oblik izvanobiteljskoga predškolskog odgoja i naobrazbe i aktivni je sudionik odgojno-obrazovnog procesa koji se ostvaruje u dječjem vrtiću.
- Dijete predškolske dobi – dijete u dobi od šest mjeseci života do navršene tri godine, koje se uključuje u jaslične programe ranog odgoja i naobrazbe i dijete od četvrte

godine do polaska u osnovnu školu koje je uključeno u vrtićne programe predškolskog odgoja i naobrazbe.

- Dijete s posebnim potrebama – dijete s teškoćama u razvoju i potencijalno darovito dijete:
 - dijete s teškoćama u razvoju – dijete s utvrđenim stupnjem i vrstom teškoće u razvoju po propisima iz socijalne skrbi, koje je uključeno u redovitu i/ili posebnu odgojnu skupinu u dječjem vrtiću, ili posebnu odgojno-obrazovnu ustanovu.
 - potencijalno darovito dijete – dijete kojem je utvrđena iznadprosječna sposobnost u jednom ili više područja uključeno u jaslične i vrtićne programe predškolskog odgoja i naobrazbe.
- Program – isprava kojim se propisuju opći cijevi i sadržaji, materijalni uvjeti i nositelji odgojno-obrazovnog rada sukladno s Programskim usmjerenjem predškolskog odgoja i obrazovanja predškolske djece.
- Odgojitelj – stručno osposobljena osoba za odgojno-obrazovni rad s djecom predškolske dobi u dječjem vrtiću ili drugoj pravnoj osobi s ustrojenom djelatnošću predškolskog odgoja i naobrazbe.
- Stručni suradnik – stručno osposobljena osoba zanimanja pedagog, psiholog i defektolog/rehabilitator/logoped, koja pruža pomoć djeci i odgojiteljima u odgojno-obrazovnom radu i koja pridonosi razvoju i unapređenju djelatnosti predškolskog odgoja.
- Stručno usavršavanje – trajni strukovni razvoj odgojitelja, stručnih suradnika i ravnatelja i drugih odgojno-obrazovnih radnika u dječjem vrtiću s ciljem unapređenja ukupnoga odgojno-obrazovnog rada.

USTROJ PROGRAMA S OBZIROM NA TRAJANJE I NAMJENU

Članak 3.

- (1) Programi odgoja i naobrazbe djece predškolske dobi s obzirom na trajanje su:
 - cjelodnevni u trajanju od 7 (sedam) do 10 (deset) sati dnevno
 - poludnevni u trajanju od 4 (četiri) do 6 (šest) sati dnevno
 - višednevni u trajanju od jednog do deset dana (programi izleta, ljetovanja i zimovanja)
 - kraći programi u trajanju do 3 (tri) sata dnevno.
- (2) Trajanje programa određuje se u skladu s potrebama djece i roditelja.
- (3) Programi odgoja i naobrazbe djece predškolske dobi s obzirom na namjenu su:

3.1. Redoviti programi - cjeloviti razvojni programi odgoja i naobrazbe djece od šest mjeseci do polaska u školu koji su namijenjeni djeci za zadovoljavanje njihovih potreba i potreba roditelja u različitom trajanju.

3.2. Posebni programi - ustrojavaju se u različitom trajanju i sadržaju:

- programi ranoga učenja stranoga jezika
- glazbeni programi
- likovni programi
- dramsko-scenski programi
- informatički programi
- športski programi, ritmika i ples

- ekološki programi, programi odgoja za održivi razvoj
- vjerski programi
- programi zdravstvenoga odgoja
- programi za djecu s posebnim zdravstvenim potrebama (djeca s akutnim bolestima i potrebama, djeca s kroničnim bolestima, djeca s poremećajem tjelesne težine i endokrinološkim i drugim poremećajima)
- programi rada s roditeljima
- preventivni programi, programi sigurnosti, interventni, kompenzacijski i rehabilitacijski programi.

3.3. Posebni programi javnih potreba – ustrojavaju se i ostvaruju:

- za djecu s teškoćama u razvoju
- za potencijalno darovitu djecu
- za djecu hrvatskih građana u inozemstvu
- za djecu pripadnike nacionalnih manjina
- za djecu u godini prije polaska u osnovnu školu koja nisu obuhvaćena redovitim programom predškolskoga odgoja (program predškole).

3.4. Posebni programi različitih pedagoških koncepcija - ustrojavaju se za djecu čiji roditelji biraju različite pedagoške koncepcije (Marije Montessori, Rudolfa Steinera, sestara Agazzi, Jurgena Zimmera, Reggio koncepciju i druge).

3.5. Posebni i pokusni programi - ostvaruju se radi unaprjeđenja odgojne prakse, razvijanja i stvaranja teorije ranog i predškolskog odgoja, uvrštavanja inovacijskih sadržaja u redoviti program i temeljnih istraživanja, bitnih za opći razvoj predškolske djelatnosti i unaprjeđivanje prakse predškolskoga odgoja.

Posebni i pokusni programi ostvaruju se u stručno-razvojnim centrima.

(4) Dječji vrtić sukladno svojim posebnostima (okruženju, kulturi, tradiciji i ljudskim potencijalima kojima vrtić raspolaže) razvija svoj kurikulum.

PREDŠKOLSKI ODGOJ I NAOBRAZBA DJECE S DJECE S POSEBNIM POTREBAMA (DJECA S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU I POTENCIJALNO DAROVITA DJECA)

Predškolski odgoj i naobrazba djece s teškoćama u razvoju

Članak 4.

- (1) Djeca s lakšim i težim teškoćama u razvoju uključuju se u redoviti ili posebni program javnih potreba predškolskoga odgoja i naobrazbe.
- (2) Djecom s teškoćama u razvoju smatraju se:
 - djeca oštećenoga vida
 - djeca oštećenoga sluha

- djeca s poremećajima govorno-glasovne komunikacije
- djeca s promjenama u ličnosti uvjetovanim organskim čimbenicima ili psihozom
- djeca s poremećajima u ponašanju
- djeca s motoričkim oštećenjima
- djeca sa smanjenim intelektualnim sposobnostima (djeca s mentalnom retardacijom)
- djeca s autizmom
- djeca s višestrukim teškoćama u razvoju
- zdravstvene teškoće i neurološka oštećenja (dijabetes, astma, bolesti srca, alergije, epilepsija i slično).

2.1. Lakšim teškoćama u razvoju smatraju se:

- slabovidnost
- naglušnost
- otežana glasovno-govorna komunikacija
- promjene u ličnosti djeteta uvjetovane organskim čimbenicima ili psihozom
- poremećaji u ponašanju i neurotske smetnje (agresivnost, hipermotoričnost, poremećaji hranjenja, enureza, enkompreza, respiratorne afektivne krize)
- motorička oštećenja (djelomična pokretljivost bez pomoći druge osobe)
- djeca sa smanjenim intelektualnim sposobnostima (laka mentalna retardacija).

2.2. Težim teškoćama u razvoju smatraju se:

- sljepoća
- gluhoća
- potpuni izostanak govorne komunikacije
- motorička oštećenja (mogućnost kretanja uz obvezatnu pomoć druge osobe ili elektromotornoga pomagala)
- djeca sa smanjenim intelektualnim sposobnostima (umjerena, teža i teška mentalna retardacija)
- autizam
- višestruke teškoće (bilo koja kombinacija navedenih težih teškoća u razvoju, međusobne kombinacije lakših teškoća u razvoju ili bilo koja lakša teškoća u kombinaciji s lakom mentalnom retardacijom).

Članak 5.

Programi rada za djecu s teškoćama u razvoju provode se s djecom od navršenih šest mjeseci života do polaska u školu, i to uključivanjem:

- u odgojne skupine s redovitim programom
- u odgojne skupine posebnoga programa
- u posebne ustanove.

Članak 6.

U odgojne skupine s redovitim programom uključuju se djeca, temeljem mišljenja stručnoga povjerenstva (osnovanog po propisima iz socijalne skrbi), mišljenja stručnih suradnika (pedagoga, psihologa, defektologa/rehabilitatora/logopeda), više medicinske sestre i ravnatelja dječjeg vrtića kao i odgovarajućih medicinskih i drugih nalaza, mišljenja i rješenja nadležnih tijela, ustanova i vještaka:

- djeca s lakšim teškoćama u razvoju, koja s obzirom na vrstu i stupanj teškoće u razvoju, uz osiguranje potrebnih specifičnih uvjeta mogu svladati osnove programa s ostalom djecom u skupini, a uz osnovnu teškoću nemaju dodatne teškoće u razvoju, osim lakših poremećaja glasovno-govorne komunikacije
- djeca s težim teškoćama u razvoju uz osiguranje potrebnih specifičnih uvjeta, ako je nedostatan broj djece za ustroj odgojne skupine s posebnim programom.

Članak 7.

- (1) U odgojne skupine s posebnim programom u dječjem vrtiću uključuju se djeca s teškoćama u razvoju kojima se vrsta i stupanj teškoće utvrđuje prema propisima iz socijalne skrbi.
- (2) Djeca iz stavka 1. ovoga članka sukladno svojim sposobnostima, potrebama i interesima imaju pravo i na uključivanje u redovite i posebne, alternativne programe s ostalom djecom.
- (3) Prosudbu o uključivanju djece iz stavka 1. ovoga članka donosi tim stručnjaka (stručni suradnici, viša medicinska sestra i ravnatelj) dječjeg vrtića.
- (4) Tim stručnjaka dječjeg vrtića, u svrhu ostvarivanja prava djeteta iz stavka 1. ovog članka na uključivanje u redovite, posebne i alternativne programe s ostalom djecom, donosi program uključivanja za svako dijete prilagođen njegovim sposobnostima, potrebama i interesima.

Članak 8.

- (1) Posebne ustanove za provedbu programa rada s djecom s teškoćama u razvoju od navršenih šest mjeseci do polaska u školu su:
 - dječji vrtići osnovani za rad s djecom s teškoćama u razvoju
 - odgojno-obrazovne ustanove
 - ustanove socijalne skrbi
 - zdravstvene ustanove.
- (2) U posebne odgojno-obrazovne ustanove uključuju se djeca s teškoćama u razvoju ako ta ustanova ima prostorne i kadrovske uvjete za ustroj odgojne skupine posebnoga programa.
- (3) U ustanove socijalne skrbi uključuju se djeca s teškoćama u razvoju kojoj je sukladno zakonu kojim se uređuju odnosi iz područja socijalne skrbi utvrđeno izdvajanje iz obitelji uz smještaj u ustanovu socijalne skrbi koja provodi predškolski odgoj.
- (4) U zdravstvene ustanove uključuju se djeca s teškoćama u razvoju kojoj je zbog zdravstvenih razloga potreban smještaj u zdravstvene ustanove pri kojima su ustrojeni programi predškolskoga odgoja za djecu s teškoćama u razvoju.

Predškolski odgoj i naobrazba potencijalno darovite djece

Članak 9.

- (1) Za potencijalno darovitu djecu u dječjem vrtiću se osigurava provedba posebnih programa predškolskog odgoja i naobrazbe.
- (2) Rano otkrivanje i utvrđivanje potencijalne darovitosti provodi psiholog u suradnji s drugim stručnim suradnicima dječjeg vrtića.

- (3) Posebni program predškolskog odgoja i naobrazbe za potencijalno darovitu djecu donosi psiholog u suradnji s drugim stručnim suradnicima i stručnjacima u području prirodnih i humanističkih znanosti po odobrenju ministarstva nadležnog za obrazovanje.
- (4) Program iz stavka 3. ovog članka provode odgojitelji i stručni suradnici u suradnji s ostalim odgojno-obrazovnim radnicima u dječjem vrtiću, a po potrebi i s odgovarajućim stručnim i znanstvenim ustanovama.

Članak 10.

Programi za potencijalno darovitu djecu iz članka 9. stavka 1. ovoga Standarda ostvaruju se:

- u svim vrstama programa i u svim odgojnim skupinama dječjih vrtića
- u kraćim posebno prilagođenim programima primjerenim sposobnostima, potrebama i interesima djeteta u dogovoru s roditeljima.

Članak 11.

Programi namijenjeni potencijalno darovitoj djeci obuhvaćaju:

- otkrivanje djetetovih individualnih sposobnosti, potreba i interesa
- izradu i provedbu dodatnih programskih sadržaja
- pojačanu suradnju s roditeljima
- praćenje i poticanje djetetova napredovanja
- uključivanje drugih stručnjaka i znanstvenih ustanova.

Članak 12.

- (1) U posebne programe predškolskog odgoja i naobrazbe za razvoj potencijalne darovitosti u djece ubrajaju se:

1.1. Prošireni redoviti programi koji su djelomično prilagođeni djetetovim izraženim interesima, sklonostima i sposobnostima, a ostvaruju se u redovitim programima predškolskoga odgoja i naobrazbe.

1.2. Rad u manjim skupinama djece istih ili sličnih sposobnosti i interesa ostvaruje se organiziranjem posebnih aktivnosti za potencijalno darovitu djecu (projekti, zahtjevnije logičko-didaktičke igre, rad na multimedijском računalu i slično).

1.3. Posebno prilagođeni programi obogaćeni sadržajima koji potiču razvoj specifičnih područja darovitosti, uz poštovanje razvojnih specifičnosti potencijalno darovitoga djeteta, a ostvaruju se kao:

- kraći programi – igraonice za potencijalno darovitu djecu sličnih (intelektualnih) sposobnosti i interesa (do 15 djece)
- kraći programi specifičnih sadržaja za djecu sličnih sposobnosti, interesa i talenata (glazbena, likovna, športska, jezična, kreativna igraonica)
- individualni mentorski rad.

PREDŠKOLSKI ODGOJ I NAOBRAZBA DJECE HRVATSKIH GRAĐANA U INOZEMSTVU

Članak 13.

Programi predškolskoga odgoja i naobrazbe uspostavljaju stupnjevitost odgoja i naobrazbe djece hrvatskih građana u inozemstvu kao programi pripreme za dopunske osnovne škole te obuhvaćaju djecu od tri godine do polaska u osnovnu školu.

Članak 14.

- (1) Programima predškolskoga odgoja i naobrazbe za djecu hrvatskih građana u inozemstvu obuhvaćaju se djeca predškolske dobi radi stjecanja znanja o socijalnim i kulturnim uvjetima života u Republici Hrvatskoj i očuvanja nacionalnoga identiteta, zbog usvajanja, razvijanja i promicanja hrvatskoga jezika i kulture u zemlji u kojoj djeca borave te radi lakšega uključivanja u osnovnu dopunsku školu.
- (2) Republika Hrvatska predškolski odgoj i naobrazbu djece hrvatskih građana u inozemstvu promiče i potiče na stručnoj razini pružanjem materijalne potpore u organiziranju seminara, predavanja, stručnih radionica i lektorskih vježbi za predškolske radnike i učitelje koji provode kraće programe s djecom u dopunskom radu te u nabavci stručne i priručne literature.
- (3) Ministarstvo nadležno za obrazovanje sukladno nadležnostima i djelokrugu, dužno je poticati i pružati stručnu i materijalnu potporu hrvatskoj nacionalnoj manjini u susjednim zemljama i iseljeništvu u organiziranju predškolskoga odgoja i naobrazbe za djecu hrvatskih građana u inozemstvu..

PREDŠKOLSKI ODGOJ I NAOBRAZBA DJECE PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA

Članak 15.

- (1) Programi predškolskoga odgoja i naobrazbe za djecu pripadnike nacionalnih manjina ustrojavaju se u posebnim odgojnim skupinama pri vrtićima, kao dvojezični programi u dječjim vrtićima i u dječjim vrtićima osnovanim samo za djecu pripadnike nacionalnih manjina.
- (2) Posebne odgojne skupine za djecu predškolske dobi ustrojavaju se radi obuhvaćanja najmanje sedmero djece pripadnika nacionalne manjine.
- (3) Dvojezični programi ustrojavaju se u dvojezičnim mjestima u kojima se iskazuje potreba za učenjem jezika društvene okoline sukladno planu i programu rada dječjega vrtića.
- (4) Dječji vrtići za predškolsku djecu pripadnike nacionalnih manjina osnivaju se pod uvjetima utvrđenim zakonom.
- (5) Program rada dječjega vrtića koji ustrojava posebne odgojne skupine i vrtića iz stavka 4. ovog članka obvezno sadržava programe s djecom pripadnika nacionalnih manjina na hrvatskome jeziku u trajanju najmanje 10 sati na tjedan po odgojnoj skupini.
- (6) Program rada dječjeg vrtića, koji ustrojava dvojezične odgojno-obrazovne programe, izvodi se na hrvatskom jeziku i jeziku nacionalne manjine u ravnomjerno zastupljenosti.

USTROJ PREDŠKOLE

Članak 16.

- (1) Program predškole kraći je program rada namijenjen djeci u godini dana prije upisa u osnovnu školu, a koja nisu obuhvaćena redovitim programom predškolskoga odgoja.
- (2) Program predškole ustrojava se u pravilu pri dječjem vrtiću, a u mjestima gdje nema dječjega vrtića program predškole provodi osnovna škola.

Članak 17.

Dječji vrtić, odnosno osnovna škola u svrhu provedbe programa predškole osigurava:

- prostor i opremu za provođenje programa
- odgojitelje, učitelje razredne nastave i stručne suradnike
- izvedbeni program odgojno-obrazovnog rada.

Članak 18.

- (1) Program predškole, u ukupnom trajanju od 250 sati godišnje, provodi se u razdoblju od 1. listopada do 31. svibnja.
- (2) Iznimno, ako je programom predškole obuhvaćeno manje od petero djece ili ako se ne može organizirati prijevoz djece, program predškole provodi se u smanjenom opsegu, a najmanje kao 150-satni program.

Članak 19.

Broj djece u jednoj odgojnoj skupini ne može biti veći od 25 djece.

Članak 20.

Oprema i organizacija prostora svrsishodnošću i namjenom mora biti primjerena djetetovoj dobi te jamčiti provedbu programom određenih zadaća.

MJERILA ZA BROJ DJECE U ODGOJNIM SKUPINAMA

Članak 21.

- (1) Odgojna je skupina osnovna jedinica u kojoj se ostvaruju različiti programi s djecom predškolske dobi. Odgojne skupine osnivaju se prema dobi djece, vrsti i trajanju programa, sposobnostima, potrebama i interesima djece i roditelja.
- (2) Dječji vrtić optimalne veličine ima od 17 do 20 odgojnih skupina redovitoga programa ili 340 do 400 djece.
- (3) Dječji vrtić s manjim brojem odgojnih skupina pri svom ustroju dužan je poštovati sve odredbe ovoga standarda.
- (4) Dječji vrtić s područnim odjelima može imati najviše 30 odgojnih skupina ili do 600 djece.

Članak 22.

- (1) Broj djece u odgojnoj skupini u redovitom programu utvrđuje se ovisno o dobi djeteta i broja djece s teškoćama u razvoju uključene u odgojnu skupinu.
- (2) U odgojnu skupinu djece u redovitom programu u dobi:

- od navršenih šest do navršenih 12 mjeseci može se uključiti najviše 5 djece
- od 13 do 18 mjeseci može se uključiti najviše 8 djece
- od 19 do 24 mjeseca može se uključiti najviše 12 djece
- u trećoj godini života može se uključiti najviše 14 djece
- u četvrtoj godini života može se uključiti najviše 18 djece
- u petoj godini života može se uključiti najviše 20 djece
- u šestoj godini života može se uključiti najviše 23 djece
- u sedmoj godini života može se uključiti najviše 25 djece.

(2) U odgojnu skupinu može se uključiti, na osnovi mišljenja stručnih suradnika dječjeg vrtića, samo jedno dijete s lakšim teškoćama u razvoju i tada se broj djece u skupini smanjuje za dvoje djece.

(3) U odgojnu skupinu može se uključiti samo jedno dijete s većim ili kombiniranim teškoćama u razvoju, ako je nedostatan broj djece za ustroj odgojne skupine s posebnim programom i tada se broj djece smanjuje za četvero.

(4) U mješovitoj odgojnoj skupini u redovitom programu u odgojnu skupinu djece u dobi:

- od 1 do 2 godine može se uključiti najviše 10 djece
- od 1 do 3 godine može se uključiti najviše 12 djece
- od 3 godine do polaska u školu može se uključiti najviše 20 djece
- djeca u dobi od 4 godine do polaska u školu može se uključiti najviše 22 djece.

Članak 23.

(1) Broj djece s teškoćama u razvoju u odgojnim skupinama posebnoga programa u dječjim vrtićima i posebnim ustanovama utvrđuje se ovisno o dobi djece i vrsti teškoće u razvoju:

(2) Za djecu s istom vrstom teškoće u razvoju u odgojnu skupinu djece u dobi:

- 1 do 2 godine može se uključiti najviše 3 djeteta
- 2 do 4 godine može se uključiti najviše 5 djece
- 3 do 7 godina može se uključiti najviše 5 djece
- 4 do 7 godina može se uključiti najviše 7 djece.

(3) Za djecu s autizmom, djecu različite dobi i djecu s različitom vrstom teškoće u razvoju u odgojnu skupinu djece u dobi:

- 1 do 2 godine može se uključiti najviše 2 djeteta
- 2 do 5 godina može se uključiti najviše 3 djeteta
- 3 do 7 godina može se uključiti najviše 3 djeteta
- 6 do 7 godina može se uključiti najviše 4 djeteta.

Članak 24.

Iznimno, ovisno o uvjetima rada, potrebama djece i roditelja, uvođenju pokusnih programa i slično, dječji vrtić može, uz suglasnost osnivača u odgojnoj skupini imati i manji broj djece od broja djece u odgojnoj skupini utvrđenog ovim standardom.

MJERILA ZA BROJ ODGOJITELJA, STRUČNIH SURADNIKA I OSTALIH RADNIKA U DJEČJEM VRTIĆU

Članak 25.

- (1) Broj potrebnih radnika u dječjem vrtiću utvrđuje se ovisno o broju odgojnih skupina, trajanju i vrsti programa te stvarnim uvjetima rada.
- (2) Odgojitelji, stručni suradnici i ravnatelji imaju obvezu trajnoga stručnog i profesionalnog usavršavanja sukladno planu ministarstva nadležnog za obrazovanje.

ODGOJITELJI

Članak 26.

- (1) Odgojitelj je stručno osposobljena osoba koja provodi odgojno-obrazovni program rada s djecom predškolske dobi i stručno promišlja odgojno-obrazovni proces u svojoj odgojnoj skupini. On pravovremeno planira, programira i vrednuje odgojno-obrazovni rad u dogovorenim razdobljima. Prikuplja, izrađuje i održava sredstva za rad s djecom te vodi brigu o estetskom i funkcionalnom uređenju prostora za izvođenje različitih aktivnosti. Radi na zadovoljenju svakodnevnih potreba djece i njihovih razvojnih zadaća te potiče razvoj svakoga djeteta prema njegovim sposobnostima. Vodi dokumentaciju o djeci i radu te zadovoljava stručne zahtjeve u organizaciji i unapređenju odgojno-obrazovnoga procesa. Suraduje s roditeljima, stručnjacima, stručnim timom u dječjem vrtiću kao i s ostalim sudionicima u odgoju i naobrazbi u djece predškolske dobi u lokalnoj zajednici. Odgovoran je za provedbu programa rada s djecom kao i za opremu i didaktička sredstva kojima se koristi u radu.
- (2) U dječjem vrtiću neposredne zadaće odgoja i naobrazbe predškolske djece od navršenih šest mjeseci do polaska u osnovnu školu ostvaruju odgojitelji.
- (3) U dječjim vrtićima koji provode posebne programe i u posebnim ustanovama neposredne zadaće odgoja i naobrazbe predškolske djece s teškoćama u razvoju ostvaruju odgojitelji i defektolozi raznih usmjerenja u suradnji s drugim članovima stručnog tima.
- (4) Posebne programe za potencijalno darovitu djecu mogu provoditi odgojitelji i stručni suradnici.
- (5) Posebne programe u dječjem vrtiću mogu provoditi odgojitelji i odgojno-obrazovni radnici odgovarajuće struke koji ispunjavaju uvjete za rad u osnovnoj školi.

Članak 27.

S djecom jaslične dobi od šest mjeseci do navršene prve godine života u 10-satnom programu rade najmanje tri odgojitelja na petero djece.

Članak 28.

- (1) Broj odgojitelja po odgojnoj skupini s obzirom na dnevno trajanje programa jest sljedeći:

1.1. Trajanje programa:	Broj radnika po odgojnoj skupini djece:
3-satni program	1 odgojitelj u polovici radnoga vremena
4-satni do 6-satni program	1 odgojitelj u punome radnom vremenu
7-satni do 10-satni program	2 odgojitelja u punome radnom vremenu

- (2) Ako je u odgojnu skupinu uključeno dijete s težim teškoćama u razvoju, prema procjeni stručnoga tima može raditi još jedan odgojitelj ili defektolog/rehabilitator/logoped.
- (3) Broj radnika po odgojnoj skupini s posebnim programom za djecu s teškoćama u razvoju jest sljedeći:

3.1. Trajanje programa:	Broj radnika po odgojnoj skupini djece:
4-satni do 6-satni program	1 defektolog/rehabilitator/logoped u punome radnom vremenu i pomoćni radnik za njegu, skrb i pratnju u polovici radnoga vremena
7-satni do 10-satni program	1 defektolog/rehabilitator/logoped u punome radnom vremenu 1 odgojitelj u punome radnom vremenu 1 pomoćni radnik za njegu, skrb i pratnju u punome radnom vremenu.

Članak 29.

- (1) Odgojitelji su obvezni u neposrednome pedagoškom radu s djetetom i skupinom djece provesti 27,5 radnih sati, a ostale poslove u sklopu satnice do punoga radnog vremena.
- (2) Ostali poslovi obuhvaćaju planiranje, programiranje i vrjednovanje rada, pripremu prostora i poticaja, suradnju i savjetodavni rad s roditeljima i ostalima te poslove stručnoga usavršavanja.
- (3) Defektolozi u posebnim odgojnim skupinama obvezni su u neposrednome pedagoškom radu s djetetom i skupinom djece provesti ukupno 27,5 radnih sati tjedno, a ostale poslove u sklopu satnice do punoga radnog vremena.
- (4) Ostali poslovi obuhvaćaju planiranje, programiranje i vrjednovanje rada, pripremu prostora i poticaja, suradnju s roditeljima i ostalima te poslove stručnoga usavršavanja.
- (5) Pomoćni radnici za njegu, skrb i pratnju obvezni su provesti punu tjednu satnicu svoga radnog vremena u radu s djecom.
- (6) Ako je iskazana opravdana potreba za radom dječjega vrtića duljim od 10-satnoga programa, može se povećati broj odgojitelja prema potrebi programa i uz suglasnost osnivača.
- (7) Ovisno o potrebama djece i roditelja te potrebi programa, ustanova može uz suglasnost osnivača imati i veći broj odgojitelja u skupini od broja utvrđenoga ovim standardom.

STRUČNI SURADNICI

Članak 30.

Stručni suradnici u dječjem vrtiću su pedagog, psiholog i defektolog/rehabilitator/logoped.

- Pedagog prati i unaprjeđuje cjeloviti odgojno-obrazovni proces. Predlaže inovacije, suvremene metode i oblike rada koji će pridonijeti zadovoljavanju dječjih potreba i maksimalnome razvoju dječjih sposobnosti. Prati i ugrađuje iskustvene i znanstvene spoznaje, suvremene pedagoške teorije i prakse u promjene cjelokupnoga

konteksta dječjega vrtića, stvarajući temeljne uvjete za ostvarivanje dječjih prava. Predlaže, sudjeluje i pomaže odgojiteljima u ostvarivanju programa stručnoga usavršavanja i njihova cjeloživotnoga obrazovanja. Planira različite oblike suradnje s roditeljima i pomaže im u rješavanju odgojnih situacija. Suraduje s vanjskim čimbenicima koji pridonose ostvarivanju i obogaćivanju rada s djecom predškolske dobi. Pridonosi razvoju timskoga rada u dječjem vrtiću i afirmira djelatnost te javno prezentira rezultate unapređivanja odgojno-obrazovne prakse.

- Psiholog prati psihofizički razvoj i napredovanje djece, postavlja razvojne zadaće i skrbi se o psihičkom zdravlju djece. Svojim djelovanjem pridonosi razvoju timskoga rada u dječjem vrtiću i sudjeluje u stvaranju temeljnih uvjeta za ostvarivanje dječjih prava. Posebno je važna uloga psihologa u prepoznavanju djece s posebnim potrebama (djece s teškoćama u razvoju i potencijalno darovite djece) i promišljanju razvojnih zadaća za njihovo napredovanje prema sposobnostima. Radi i s djecom s posebnim potrebama i njihovim roditeljima na emocionalno-psihološkome snaženju obitelji za kvalitetniju pomoć u odrastanju djeteta. Suraduje i sudjeluje u programima stalnoga usavršavanja odgojitelja, s roditeljima i lokalnom zajednicom te unapređuje cjelokupan rad u dječjem vrtiću. Povezuje se sa zdravstvenim ustanovama i ustanovama socijalne skrbi, koristi se supervizijskom pomoći i sudjeluje u istraživanjima u dječjem vrtiću te javno prezentira rezultate.
- Defektolog/rehabilitator i defektolog/logoped radi na prepoznavanju, ublažavanju i otklanjanju teškoća u razvoju djece. Utvrđuje specifične potrebe djece i o njima informira odgojitelje, ostale suradnike i roditelje. Senzibilizira okolinu za posebne potrebe djece s teškoćama u razvoju te na osnovi toga stvara uvjete za integraciju i inkluziju djece u posebne i redovite programe dječjega vrtića. U suradnji s odgojiteljima, stručnim timom (i roditeljima) utvrđuje najprimjerenije metode rada za svako pojedino dijete te ih primjenjuje u svome radu. Suraduje sa zdravstvenim ustanovama i ustanovama socijalne skrbi te drugim čimbenicima u prevenciji razvojnih poremećaja u djece. Prati, proučava i provjerava u praksi znanstvene i teorijske spoznaje s područja edukacijsko-rehabilitacijske znanosti. Sudjeluje i prezentira rezultate istraživanja, educira odgojitelje i ostale stručnjake koji se bave djecom s teškoćama u razvoju. Na taj način unaprjeđuje vlastiti rad i cjelokupan proces uključivanja osoba s teškoćama u razvoju u zajednicu.

Članak 31.

(1) Broj stručnih suradnika s obzirom na broj odgojnih skupina ili ukupan broj djece jest sljedeći:

- na 10 odgojnih skupina ili 200 djece – jedan stručni suradnik u punome radnom vremenu
- do 20 odgojnih skupina ili 400 djece – dva stručna suradnika (različitih profila) u punome radnom vremenu
- do 30 odgojnih skupina ili 600 djece – tri stručna suradnika (različitih profila) u punome radnom vremenu.

- (2) Ako su u dječjem vrtiću ustrojene odgojne skupine s posebnim programom za djecu s teškoćama u razvoju ili programi za potencijalno darovitu djecu, onda se broj stručnih suradnika povećava za 0,10 radnog vremena po odgojnoj skupini tjedno.
- (3) Broj stručnih suradnika može se povećati s obzirom na posebne potrebe djece, dislociranost objekata i različitost programa koji se provode u vrtiću.
- (4) Profil stručnoga suradnika odabire vrtić na osnovi potreba djece i programa koje provodi. U odabiru stručnih suradnika potrebno je poštivati zahtjev multidisciplinarnosti tima stručnih suradnika (pedagog, psiholog i defektolog/rehabilitator/logoped).
- (5) U posebnoj ustanovi rade pedagog, psiholog i defektolog/rehabilitator/logoped kao stručni suradnici:
 - na 5 odgojnih skupina ili 25 djece – jedan stručni suradnik u punome radnom vremenu
 - na 10 odgojnih skupina ili 50 djece – jedan stručni suradnik s punim radnim vremenom i stručni suradnik u polovici punoga radnog vremena
 - na 15 odgojnih skupina ili 75 djece – dva stručna suradnika s punim radnim vremenom
 - na 20 odgojnih skupina ili 100 djece – tri stručna suradnika s punim radnim vremenom.
- (6) Dječji vrtići koji imaju do 5 odgojnih skupina moraju imati najmanje 0,10 radnoga vremena stručnoga suradnika po odgojnoj skupini tjedno.
- (7) Iznimno, ovisno o potrebama djece i roditelja te potrebi programa, ustanova može uz suglasnost osnivača imati i veći broj stručnih suradnika od broja utvrđenoga ovim standardom.
- (8) Ako na lokalnoj i regionalnoj razini postoji veći broj manjih dječjih vrtića tada poslove stručnih suradnika može provoditi jedan tim stručnjaka za to područje (pedagog, psiholog i defektolog/rehabilitator/logoped) te viša medicinska sestra bez obzira na osnivača.

Članak 32.

- (1) Stručni suradnici obvezni su u neposrednome pedagoškom radu s djetetom, odgojiteljima i roditeljima provoditi 25 radnih sati tjedno, a ostale poslove u sklopu satnice do punoga radnog vremena.
- (2) Poslovi iz stavka 1. ovoga članka koji se obavljaju u neposrednome pedagoškom radu i drugi odgovarajući poslovi obavljaju se u sklopu 7-satnoga radnog vremena, a ostatak dnevnoga rada odnosi se na poslove vezane uz suradnju s drugim ustanovama, poslove stručnoga usavršavanja, planiranja, pripreme za rad i druge poslove.

VIŠA MEDICINSKA SESTRA

Članak 33.

Viša medicinska sestra je zdravstvena voditeljica u dječjem vrtiću koja radi na osiguravanju i unaprjeđenju zaštite zdravlja djece te u timskom radu sa stručnim suradnicima, ravnateljem, odgojiteljima, roditeljima i ostalim čimbenicima sudjeluje u ostvarivanju tih zadataka.

Članak 34.

- (1) Broj viših medicinskih sestara s obzirom na broj odgojnih skupina ili ukupni broj djece jest sljedeći:
 - do 20 odgojnih skupina ili 400 djece – jedna viša medicinska sestra s punim radnim vremenom
 - do 30 odgojnih skupina ili 600 djece – jedna viša medicinska sestra s punim radnim vremenom i viša medicinska sestra u polovici punoga radnog vremena.
- (2) Ako su u dječjem vrtiću ustrojene odgojne skupine s posebnim programom za djecu s teškoćama u razvoju, tada na jednu odgojnu skupinu s posebnim programom dolazi 0,20 radnoga vremena više medicinske sestre tjedno.
- (3) U posebnoj ustanovi radi viša medicinska sestra s 0,20 radnoga vremena po odgojnoj skupini tjedno.
- (4) Dječji vrtići koji imaju manje od 20 odgojnih skupina moraju imati zaposlenu višu medicinsku sestru s najmanje 0,05 radnoga vremena po odgojnoj skupini tjedno, a najviše jednu višu medicinsku sestru, ovisno o odluci osnivača.
- (5) Iznimno, ovisno o potrebama djece i roditelja, te potrebi programa, ustanova može uz suglasnost osnivača imati i veći broj viših medicinskih sestara od broja utvrđenoga ovim standardom.

Članak 35.

Više medicinske sestre poslove neposrednoga zdravstveno-odgojnog rada s djecom, odgojiteljima i ostalim radnicima u dječjem vrtiću obavljaju u sklopu 7-satnoga radnog vremena, a ostatak dnevnoga rada odnosi se na poslove vezane uz suradnju s drugim ustanovama, poslove stručnoga usavršavanja, planiranja, pripreme za rad i druge poslove.

Članak 36.

Stručni radnici u dječjem vrtiću koji provode posebne programe za djecu s teškoćama u razvoju i u posebnim ustanovama jesu:

- defektolozi za svu djecu s teškoćama u razvoju (individualni rad – dnevno 25 min neposrednoga rada s djetetom)
- logopedi za svu djecu kao i za djecu s teškoćama u razvoju (individualni rad – dnevno 25 min neposrednoga rada s djetetom)
- ritmičari za djecu s oštećenjem sluha, govora, s autizmom te umjerenom i težom mentalnom retardacijom (individualni rad – dnevno 15 min neposrednoga rada s djetetom)
- muzikoterapeuti za djecu s oštećenjem vida, sluha, s autizmom i djecu sa smanjenim intelektualnim sposobnostima – mentalnom retardacijom (individualni rad – dnevno 15 min neposrednoga rada s djetetom)
- fizioterapeuti za djecu s motoričkim oštećenjem, oštećenjem sluha i oštećenjem govora (individualni rad – dnevno 25 min neposrednoga rada s djetetom)
- fonetičari za djecu s oštećenjem sluha i oštećenjem govora (individualni rad – dnevno 25 min neposrednoga rada s djetetom).

OSTALI RADNICI U DJEČJEM VRTIĆU

Članak 37.

- (1) Dječji vrtić koji ima 17 do 20 odgojnih skupina ili 340 do 400 djece treba imati tajnika, voditelja računovodstva i administrativno-računovodstvenoga radnika u punome radnom vremenu.
- (2) Manji dječji vrtići zaposlit će radnike iz stavka 1. ovoga članka sukladno svojim potrebama i uz suglasnost osnivača.

Članak 38.

- (1) Najmanji broj radnika koji rade na poslovima prehrane, održavanja čistoće objekata, pranja, glačanja i šivanja te nabave, grijanja i održavanja prostora u cjelodnevnome programu jest sljedeći:

1.1. Broj radnika koji rade na poslovima prehrane jest sljedeći:

Broj djece	KV kuharica	PKV pomoćna kuharica	UKUPNO
80	1	0,5	1,5
120	1	1	2
160	1	1,5	2,5
200	1	1,5	2,5
240	2	1,5	3,5
280	2	2	4
320	2	2,5	4,5
360	2	2,5	4,5
400	2,5	2,5	5

- 1.2. Na održavanju čistoće prostorija za boravak djece, sanitarija i ostalih pratećih prostorija (pedsoblje, garderobe, uredi, terase), vanjskih površina i igrališta čija je ukupna površina 300 m², raspremanju i spremanju ležaljki i dezinfekciji igraćaka radi jedna spremačica u punome radnom vremenu.
- 1.3. Ako dječji vrtić ima 3.000 m² vanjskoga prostora, na održavanju i uređivanju toga prostora radi jedan radnik u punome radnom vremenu.
- 1.4. U dječjem vrtiću koji ima 400 djece na poslovima pranja, glačanja i šivanja radi jedan radnik u punome radnom vremenu, ako to ne čini odgovarajući servis.
- 1.5. U dječjem vrtiću koji ima 400 djece na poslovima nabave, prijevoza hrane, grijanja i održavanja prostora (popravci) rade dva radnika u punome radnom vremenu. Ako dječji vrtić ima više objekata, onda treba zaposliti jednoga radnika u punome radnom vremenu u svakom objektu s vlastitom kotlovnicom.

Članak 39.

- (1) U posebnim ustanovama koje rade samo s djecom s teškoćama u razvoju predškolske dobi, broj ostalih radnika isti je kao i u redovitim dječjim vrtićima.

- (2) U posebnim ustanovama koje osim osnovnoškolskoga obrazovanja djece s teškoćama u razvoju provode i programe rada s djecom predškolske dobi, broj ostalih radnika isti je kao u osnovnoj školi.

MJERE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I PREHRANE DJECE U DJEČJEM VRTIĆU

Članak 40.

- (1) Mjere zdravstvene zaštite djece predškolske dobi obuhvaćaju sve potrebne preduvjete za osiguravanje pravilnoga rasta i razvoja predškolske djece u dječjem vrtiću.
- (2) U cilju ostvarivanja zadataka iz prethodnoga stavka potrebno je u vrtiću osigurati:
- sustavno praćenje rasta i razvoja djece i stanja uhranjenosti,
 - poduzimanje preventivnih mjera za smanjenje zaraznih bolesti i prevencije ozljeda
 - provođenje organizacijskih oblika rada iz tjelesnoga i zdravstvenoga odgojnog područja (program kretanja). Za ove djelatnosti potrebno je osigurati 1/4 vremena boravka djeteta u vrtiću.
- (3) Prehranu djece u vrtiću regulira pravilnik o prehrani djece u vrtiću koji donosi ministar nadležan za zdravstvo na temelju prethodno usuglašenih stručnih stavova.
- (4) O primjeni pravilnika o prehrani, vrsti i sastavu obroka i planiranju prehrane u dječjem vrtiću brine se viša medicinska sestra.
- (5) Za vrijeme 10-satnoga boravka djeteta u vrtiću treba osigurati 2/3 energetske potrebe, a doručak mora sadržavati mliječni obrok ili odgovarajuću zamjenu.
- (6) Higijensko-sanitarne uvjete prehrane nadzire sanitarna inspekcija ureda državne uprave u županijama, odnosno Gradu Zagrebu, dok stanje uhranjenosti djece nadzire nadležni dom zdravlja.
- (7) U dječjem vrtiću koji ostvaruje redovite i posebne programe, s obzirom na trajanje programa, djeci se svakoga dana osigurava sljedeći broj obroka:
- za 3-satni program	1 obrok
- za 4-satni, 5-satni i 6-satni program	2 obroka
- za 7-satni i 8-satni program	3 obroka
- za 9-satni i 10-satni program	4 obroka.
- (8) Prehrana djece u dječjim vrtićima planira se i provodi prema preporučenim dnevnim količinama energije i prehrambenih tvari za djecu predškolske dobi. Voće i pitka voda moraju biti dostupni djetetu u prostorima dnevnoga boravka u dječjem vrtiću tijekom cijeloga dana.

MJERILA ZA FINANCIRANJE PROGRAMA DJEČJIH VRTIĆA

Članak 41.

Troškove smještaja djece u dječjim vrtićima snose osnivači ustanove i roditelji djece koja polaze vrtić u skladu sa zakonom.

Članak 42.

Ekonomska cijena smještaja djeteta u dječji vrtić obuhvaća sljedeće vrste troškova:

- Izdatke za radnike
 - bruto plaće
 - naknade i materijalna prava radnika
- Prehranu djece
- Uvjete boravka djece
 - materijalni izdaci
 - energija i komunalije
 - tekuće održavanje objekta i opreme
 - prijevoz djece
- Nabavku namještaja i opreme
- Nabavku sitnoga materijala.

MATERIJALNI I FINACIJSKI UVJETI RADA

DJEČJI VRTIĆ - PROSTORNI I TEHNIČKI UVJETI

Članak 43.

- (1) Zgrade dječjih vrtića grade se i opremaju prema Državnome pedagoškom standardu predškolskoga odgoja i naobrazbe, Normativima za izgradnju i opremanje prostora dječjih vrtića te svim zakonima, pravilnicima i tehničkim propisima u građenju i drugim područjima važnima za rad i boravak u prostorima dječjega vrtića.
- (2) Optimalni je kapacitet zgrade dječjega vrtića 200 djece.
- (3) Maksimalni je kapacitet dječjega vrtića s podružnicama 600 djece.
- (4) Kapacitet zgrade dječjega vrtića proizlazi iz broja predškolske djece u sklopu predviđenoga gravitacijskog područja, odnosno planiranoga obuhvata djece u dječje vrtiće. Udaljenost dječjega vrtića od mjesta stanovanja u pravilu je najviše 1.000 m.
- (5) Zgrada dječjega vrtića treba osigurati pedagoško-estetsku poticajnu sredinu za odgoj i naobrazbe predškolske djece od navršenih šest mjeseci do polaska u školu (jaslična i vrtićna dob), te zadovoljiti sve higijensko-tehničke zahtjeve i osnovna ekološka i estetska mjerila.
- (6) Površina potrebnoga zemljišta za izgradnju zgrade dječjega vrtića i formiranje prilaznih putova, igrališta, slobodnih površina, gospodarskoga dvorišta i parkirališta treba biti najmanje 30 m² po djetetu, a ako se zemljište dječjega vrtića nalazi uz postojeće slobodne zelene površine najmanje 15 m² po djetetu.

PROSTORI DJEČJEGA VRTIĆA

Članak 44.

- (1) Prostori za boravak djece
 - 1.1. Jedinica za djecu jaslične dobi (šest do 36 mjeseci)

- Trijaža
- Prostor za njegu djece sa sanitarnim uređajima
- Soba dnevnoga boravka
- Terasa (djelomično natkrivena)

1.2. Jedinica za djecu vrtićne dobi (od navršene tri do sedam godina)

- Garderoba
- Prostor sanitarnih uređaja
- Soba dnevnoga boravka
- Terasa (djelomično natkrivena)

(2) Višenamjenski prostori

- Dvorana
- Spremište za rekvizite
- Spremište za didaktička sredstva

(3) Prostori za odgojno-obrazovne, zdravstvene i ostale radnike

- Soba za odgojitelje
- Soba za zdravstvenu voditeljicu s prostorom za izolaciju bolesnoga djeteta
- Sobe za pedagoga, psihologa, defektologa/rehabilitatora/logopeda
- Soba za ravnatelja
- Soba za tajnika
- Soba za računovodstvo
- Garderobe odgojitelja
- Spremište - arhiva

(4) Gospodarski prostori

4.1. Kuhinjski pogon

- Kuhinja (središnja u samostalnome i matičnom vrtiću, distribucijska u područnome vrtiću)
- Spremišta
- Garderoba sa sanitarijama za kuhinjsko osoblje

4.2. Servis za obradu rublja

- Praonica i glačalonica
- Sabirnica prljavoga rublja i spremište čistoga rublja

4.3. Energetsko-tehnički blok

- Kotlovnica za centralno grijanje
- Radionica za domara
- Garderoba sa sanitarijama za tehničko osoblje
- Opće gospodarsko spremište
- Garderobe sa sanitarijama za spremačice
- Prostor za odlaganje smeća
- Garaža (u matičnom vrtiću)

(5) Ostali prostori

5.1. Ulazni prostor

- Trijem
- Vjetrobran
- Ulazni prostor

5.2. Komunikacije

- Hodnici
- Stubišta

5.3. Sanitarije

- Sanitarije za odgojno-obrazovne, zdravstvene i ostale radnike
- Sanitarije za roditelje i posjetitelje

6) Vanjski prostori

6.1. Opći prostori

- Prilazni putovi (pješački i kolni)
- Parkiralište
- Gospodarsko dvorište

6.2. Igrališta

- Igrališta za djecu jaslične dobi
- Igrališta za djecu vrtićne dobi
- Prostori za poligon - vožnju
- Slobodne površine
- Spremište za vanjska igrališta
- Sanitarni čvor pristupačan s igrališta

MJERILA ZA PROSTORE U DJEČJEM VRTIĆU

Članak 45.

1.1. Jedinica za djecu jaslične dobi

- (1) Dnevni boravak treba osigurati uvjete za razvijanje različitih individualnih i skupnih aktivnosti djece, slobodno kretanje, objedovanje i spavanje.
- (2) Soba dnevnoga boravka omogućava standard prostora od 5 m² po djetetu za onaj broj djece u skupini koji je predviđen pedagoškim normativom (članak 23.). Prosječna visina dnevnoga boravka iznosi 300 cm.
- (3) Propisani standard u postojećim vrtićima postiže se prilagođavanjem broja djece.

1.2. Jedinica za djecu vrtićne dobi

- (1) Dnevni boravak je namijenjen provođenju odgojno-obrazovnoga rada s djecom, igri, raznolikim aktivnostima, objedovanju i spavanju - odmoru.
- (2) Prostor dnevnoga boravka omogućava standard prostora od 3 m² po djetetu za onaj broj djece u skupini koji je predviđen pedagoškim normativom (članak 23.). Prosječna visina dnevnoga boravka iznosi 300 cm.
- (3) Propisani standard u postojećim vrtićima postiže se prilagođavanjem broja djece.
- (4) Višenamjenska dvorana namijenjena je za razne skupne aktivnosti koje traže veći prostor, a u kojima sudjeluje jedna ili više skupina djece. Tu se organiziraju razni oblici tjelesne i zdravstvene kulture, stvaralačke igre i priredbe.
- (5) Prostori za odgojno-obrazovne, zdravstvene i ostale radnike dimenzioniraju se i opremaju prema broju radnika odnosno tipu dječjega vrtića.
- (6) Gospodarski prostori dimenzioniraju se i opremaju prema tipu i kapacitetu dječjega vrtića, načinu opskrbe te osiguranju energetske potrebe.

1.3. Ostali prostori

- (1) Ukupna širina vanjskih ulaznih vrata dimenzionira se prema broju djece.
- (2) Najmanja širina jednokrlnih ulaznih vrata iznosi 110 cm, a dvokrlnih 180 cm i moraju se otvarati prema van.
- (3) Dubina vjetrobrana najmanje je 240 cm.
- (4) Hodnici se dimenzioniraju prema broju djece odnosno broju soba dnevnoga boravka.
- (5) Najmanja širina hodnika namijenjenih djeci je 180 cm.
- (6) Širina stubišnoga kraka najmanje je 120 cm za dvije sobe dnevnoga boravka. Za sljedeće dvije sobe dnevnoga boravka širina kraka se povećava za 30 cm. Visina stuba ne smije biti veća od 15 cm, a širina gazišta najmanje 33 cm.

1.4. Vanjski prostori namijenjeni djeci moraju biti ograđeni i sigurni za djecu te sadržavati zelene površine, osunčane i hladovite prostore za igru. Igrališta se dimenzioniraju s najmanje 15 m² po djetetu, a odgovarajuće su opremljena spravama primjerenim dobi djece, pitkom vodom i vodom za igru.

HIGIJENSKO-TEHNIČKI ZAHTJEVI ZA PROSTORE U DJEČJEM VRTIĆU

Članak 46.

- (1) Za stvaranje primjerenih uvjeta rada u dječjem vrtiću potrebno je zadovoljiti higijensko-tehničke zahtjeve koji se odnose na: osvjetljenost, sunčevu svjetlost, prozračivanje, toplinsku zaštitu, zaštitu od buke i akustiku, grijanje i hlađenje, opskrbu vodom, odvodnju otpadnih voda, električne instalacije, zaštitu od požara i zaštitu od provale.
- (2) Prirodna je osvjetljenost najznačajniji psihološki i fiziološki čimbenik za radne uvjete u dječjem vrtiću te je nužno osigurati primjerenu kvalitetu i jačinu osvjetljenosti.
- (3) Kvaliteta prirodnoga svjetla u sobi dnevnoga boravka određuje se orijentacijom sobe dnevnoga boravka i tehničkim sredstvima za raspršenje dnevnoga svjetla.
- (4) Sobe dnevnoga boravka trebaju biti optimalno osunčane zbog baktericidnoga djelovanja.
- (5) Zaštita od direktnoga prodiranja sunčevih zraka, kojom se sprječava pretjerano zagrijavanje, mora biti takva da ne smanjuje stvarnu površinu prozora. U sobama dnevnoga boravka treba osigurati mogućnost zamračenja.
- (6) Sobe dnevnoga boravka moraju imati optimalno osvjetljenje sunčevom svjetlosti zbog baktericidnoga djelovanja, a mora se osigurati i zamračenje.
- (7) Zaštita od izravnoga prodiranja sunčevih zraka, kojom se sprječava pretjerano zagrijavanje, mora biti takva da ne smanjuje stvarnu površinu prozora.
- (8) Svi prostori za rad i boravak trebaju se prirodno prozračivati. U sobama dnevnoga boravka treba osigurati tri izmjene zraka na sat uz najveću brzinu strujanja zraka 0,2 m/s. U sanitarnim prostorijama za djecu, u garderobama, kuhinji i praonici treba osigurati i dodatno mehaničko provjetranje.
- (9) U prostorijama za boravak djece treba osigurati i relativnu vlagu u zraku od 40 do 60%.
- (10) Toplinska zaštita, zaštita od buke i akustika zidnih i stropnih konstrukcija vrtića, posebno u sobi dnevnoga boravka, moraju biti prema važećim propisima i standardima. Zaštita od buke i akustika trebaju omogućavati dobru slušnost i razgovijetnost pri govoru, kao i optimalnu jeku pri slušanju glazbe.
- (11) Za grijanje i hlađenje prostora i pripremu tople vode mogu se koristiti sve vrste centralnoga sustava.
- (12) U svim prostorima za rad i boravak zrak mora biti ravnomjerno zagrijavan i to:
 - u svim prostorijama za boravak djece 20 - 22°C

- u hodnicima i višenamjenskoj dvorani 18°C.
- (13) U razdoblju visokih vanjskih temperatura u dnevnome boravku treba osigurati optimalnu temperaturu, 5°C nižu od vanjske.
- (14) Opskrba vodom ostvaruje se instalacijom vodovodne mreže sa zdravstveno ispravnom vodom za piće. Sve armature instalacija koje služe za pranje moraju biti opremljene toplom i hladnom vodom s automatskom baterijom koja osigurava temperaturu vode od 35°C.
- (15) Otpadne vode odvođe se kućnom kanalizacijom koja se priključuje na komunalnu kanalizaciju ili na drugi način, prema važećim propisima i standardima.
- (16) Električna instalacija mora biti zaštićena i osigurana. Treba predvidjeti instalacije za TV-prijem.
- (17) Zaštita od požara provodi se uporabom odgovarajućih građevnih materijala, definiranjem evakuacijskih putova i izlaza te protupožarnom opremom i signalizacijom. Zaštita od provale provodi se uporabom alarma i videonadzora.

OSNOVNA OPREMA, DIDAKTIČKA SREDSTVA I DRUGA POMAGALA POTREBNA ZA PROVEDBU REDOVITIH I POSEBNIH PROGRAMA

MJERILA ZA OPREMU DJEČJEGA VRTIĆA

Članak 47.

- (1) Oprema prostora mora odgovarati namjeni prostora. Oprema dnevnih boravaka omogućuje realizaciju odgojno-obrazovnoga rada s djecom, blagovanje i spavanje - odmor.
- (2) Treba osmisliti prostor i osigurati opremu prilagođenu dječjim razvojnim potrebama za čitanje slikovnica, glazbene i likovne aktivnosti, istraživačke aktivnosti, za dramsko-obiteljske igre, igre kockama i manipulativne igre i slično.
- (3) Oprema i namještaj dječjih vrtića moraju biti funkcionalni, prenosivi, stabilni, od kvalitetnoga materijala, po mogućnosti prirodnoga, lakoga za održavanje, postojanih boja, estetskoga izgleda i primjerenoga dječjoj dobi.

MJERILA ZA DIDAKTIČKA SREDSTVA I DRUGA POMAGALA POTREBNA ZA PROVEDBU REDOVITIH I POSEBNIH PROGRAMA

Članak 48.

- (1) Didaktička sredstva i pomagala moraju zadovoljiti sve zadaće koje se ostvaruju u dječjem vrtiću. Glavna mjerila za nabavu didaktičkoga materijala jesu: razvojna primjerenost, trajnost, lakoća uporabe, privlačnost i slično.
- (2) Za djecu s posebnim potrebama (djecu s teškoćama u razvoju, potencijalno darovitu djecu te djecu sa zdravstvenim potrebama) u posebnim programima osigurava se odgovarajuća oprema.
- (3) Za djecu uključenu u posebne programe osigurava se, osim osnovne opreme za redovite programe, i odgovarajuća dodatna oprema, didaktička sredstva i druga pomagala prema zahtjevu programa.

SUSTAV KVALITETE PREDŠKOLSKOGA ODGOJA I NAOBRAZBE

Članak 49.

Sustav kvalitete obuhvaća:

- vrjednovanje kvalitete provedbe kurikuluma predškolskoga odgoja i naobrazbe i različitih programa u dječjem vrtiću, svakih pet godina
- vrjednovanje kvalitete opreme, didaktičkih sredstava i pomagala u dječjem vrtiću, svakih pet godina
- vrjednovanje kvalitete rada dječjega vrtića, svake godine
- vrjednovanje rada ravnatelja kao stručno-poslovnoga voditelja dječjega vrtića, svake godine
- vrjednovanje rada odgojitelja i stručnih suradnika u dječjem vrtiću, trajno
- samovrjednovanje rada dječjega vrtića u cjelini, trajno.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 50.

Sredstva za ostvarivanje ovoga standarda osigurava osnivač dječjega vrtića, a iz državnoga proračuna osiguravaju se sredstva za sufinanciranje programa javnih potreba u predškolskome odgoju i naobrazbi.

Članak 51.

- (1) Dječji vrtići dužni su uskladiti svoju djelatnost s odredbama ovoga standarda u roku od pet godina od njegova stupanja na snagu.
- (2) Dječji vrtići koji na dan stupanja na snagu ovoga standarda obavljaju svoju djelatnost u sklopu građevina stambeno-poslovne namjene i imaju rješenje o ispunjavanju uvjeta za obavljanje predškolske djelatnosti u takvim građevinama mogu nastaviti s obavljanjem djelatnosti u tim prostorima.

Koeficijent izvodljivosti Državnoga pedagoškog standarda

Članak 52.

Dinamiku provedbe ovoga pedagoškog standarda jednom godišnje utvrđuje Vlada Republike Hrvatske sukladno raspoloživim sredstvima iz proračuna za tekuću godinu u skladu s koeficijentom vremenske izvodljivosti (K_i) od donošenja ovoga standarda.

Članak 53.

- (1) Pedagoški standard utvrđuje ciljni standard za sustav hrvatskog predškolskog odgoja. Radi prevladavanja nerazmjera između ciljnih, navedenim dokumentima utvrđenih standarda i financijskih mogućnosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i Republike Hrvatske, utvrđuju se koeficijenti izvodljivosti koji određuju rokove u kojima će se cilj ostvariti.
- (2) Krajnji je rok za usklađivanje sustava predškolskog odgoja I naobrazbe s Državnim pedagoškim standardom 2013. godina.
- (3) Koeficijent izvodljivosti ovog pedagoškoga standarda je oznaka postupnih rokova, do završno 2013. godine, u kojima će se pojedini standard postići:

$K_i = 0$ = Svi standardi označeni koeficijentom izvodljivosti '0' stupaju na snagu odmah po donošenju ovoga pedagoškog standarda i normativa.

$K_i = 1$ = Svi standardi označeni koeficijentom izvodljivosti '1' moraju se postići u roku od tri godine, po donošenju ovoga pedagoškog standarda i normativa, odnosno do kraja 2011. godine.

$K_i = 2$ = Svi standardi označeni koeficijentom izvodljivosti '2' moraju se postići u roku od pet godina, po donošenju ovoga pedagoškog standarda i normativa, odnosno do kraja 2013. godine.

$K_i = 0^*$ odnosno $K_i = 1^*$ odnosno $K_i = 2^*$ = Svi standardi označeni određenim koeficijentom izvodljivosti sa * postižu se u rokovima koje označavaju, ali prethodno moraju biti utvrđeni mrežom vrtića u suradnji s lokalnom samoupravom.

Članak 54.

Stupanjem na snagu ovoga standarda prestaje važiti

- Odluka o elementima standarda društvene brige o djeci predškolske dobi (Narodne novine, broj 29/83.)
- Odluka o elementima standarda specifičnih potreba djece s teškoćama u razvoju (Narodne novine, broj 47/87.).

Članak 55.

Sukladno ovom pedagoškom standardu, prateće dokumente za njegovu primjenu donijet će ministarstvo nadležno za obrazovanje u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga pedagoškog standarda.

Članak 56.

Ovaj standard stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

II. USTAVNA I ZAKONSKA OSNOVA ZA DONOŠENJE DRŽAVNOGA PEDAGOŠKOG STANDARDA PREDŠKOLSKOGA ODGOJA I NAOBRABZE

Ustavna osnova za donošenje Državnog pedagoškog standarda predškolskog odgoja i naobrazbe sadržana je u članku 80. Ustava Republike Hrvatske, pročišćeni tekst (Narodne novine, broj 56/90., 135/97., 8/98. – pročišćeni tekst, 113/00., 124/00. – pročišćeni tekst, 28/01, 41/01 – pročišćeni tekst i 55/01. – ispravak), a izrađen je u skladu s odredbom članka 6. Zakona o predškolskom odgoju i naobrazbi (Narodne novine, broj 10/97. i 107/07.).

Članak 6.

Predškolski odgoj ostvaruje se na temelju Državnoga pedagoškog standarda predškolskog odgoja i naobrazbe koji donosi Hrvatski sabor na prijedlog Vlade Republike Hrvatske.

Državnim pedagoškim standardom predškolskog odgoja i naobrazbe utvrđuju se:

1. mjerila za broj djece u odgojnim skupinama,
2. ustroj programa s obzirom na trajanje i namjenu,
3. mjerila za broj odgojitelja, stručnih suradnika i ostalih radnika u dječjem vrtiću,
4. mjerila za financiranje programa dječjih vrtića,
5. materijalni i financijski uvjeti rada,
6. predškolski odgoj i naobrazba djece s posebnim potrebama (djeca s teškoćama u razvoju i potencijalno darovita djeca),
7. predškolski odgoj i naobrazba djece hrvatskih građana u inozemstvu,
8. predškolski odgoj i naobrazba djece pripadnika nacionalnih manjina,
9. ustroj predškole.

III. OCJENA STANJA PREDŠKOLSKOGA ODGOJA U REPUBLICI HRVATSKOJ, OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI DRŽAVNIM PEDAGOŠKIM STANDARDOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE PROISTEĆI NJEGOVI DONOŠENJEM

Predškolska djelatnost uređena je kao podsustav odgoja i naobrazbe Republike Hrvatske Zakonom o predškolskom odgoju i naobrazbi, koji je objavljen u Narodnim novinama, broj 10/97.i 107/07. Ukupna je obuhvatnost djece predškolske dobi redovitim programima predškolskoga odgoja i naobrazbe (petosatnim i desetosatnim programima), kraćim programima (športskim, likovnim, glazbenim, ranim učenjem stranih jezika, vjerskim, dramskim) i programom predškole 55,12 %.

Važno je istaknuti da su skoro sva djeca u Republici Hrvatskoj u godini dana prije polaska u školu (školska godina 2006./07.) obuhvaćena programima predškolskoga odgoja (98%) što u redovitim vrtićnim programima, što u programima predškole.

U Republici Hrvatskoj je stanje obuhvata djece predškolskim programima neujednačeno (od nepostojanja dječjih vrtića do nezadovoljavanja potreba za smještajem djece predškolske dobi u postojeće dječje vrtiće osobito u većim gradovima ili je prekapacitiranost odgojnih skupina iznad 20 %).

Novim pedagoškim standardom, kao i programima financijskoga ulaganja u predškolski odgoj, planira se povećati obuhvat djece predškolske dobi u redovitim programima na 60 %, a programom predškole na 98 %, što nam je i dugoročni cilj i zadaća prema Planu razvoja sustava odgoja i obrazovanja 2005. – 2010., jer svako dijete ima pravo na jedan od oblika predškolskoga odgoja tijekom predškolske dobi i društvo bi trebalo osigurati uvjete za ostvarenje tih prava.

STATISTIKA I PODACI

1. BROJ DJEČJIH VRTIĆA

U Republici Hrvatskoj u 2006. godini djeluju ukupno 594 predškolske ustanove koje su smještene u 1.206 područnih objekata.

Osnivači: 1 je osnivač Vlada RH, 307 su osnivači jedinica lokalne samouprave, 155 su privatni vrtići kojima su osnivači fizičke osobe, 49 su osnivači vjerske zajednice ili župe – (46 katoličkih, 1 evangelički, 1 vjerske zajednice "Chavely Chapel" i 1 židovski), 23 ustrojbenih jedinica programa predškolskoga odgoja za djecu od tri godine do polaska u osnovnu školu pri osnovnim školama i 45 ustrojbenih jedinica programa predškole za djecu u godini dana prije polaska u osnovnu školu pri osnovnoj školi, 2 programa predškolskoga odgoja pri umjetničkim školama, 7 programa predškolskoga odgoja pri udrugama, 3 programa predškolskoga odgoja pri posebnim ustanovama, 1 program predškolskoga odgoja pri zdravstvenoj ustanovi, 1 program predškolskoga odgoja pri knjižnici.

2. BROJ DJECE

Redovitim desetosatnim programima obuhvaćeno je 97.734 djece predškolske dobi. Programom predškole obuhvaćeno je 16.358 djece, a kraćim programima (rano učenje stranih jezika, ritmika, ples, glazba, šport, folklor i drugi programi koje provode športski klubovi, škole stranih jezika, knjižnice i slično) obuhvaćeno je 32.500 djece, što ukupno iznosi 146.592 djece predškolske dobi u sustavu predškolske djelatnosti.

Prema podacima Državnoga zavoda za statistiku i Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa koji su usklađeni s Projekcijom stanovništva RH od 2004. – 2051., CRO STAT, Zagreb 2006. godine od ukupnog broja 265.873 djece u dobi od šest mjeseci do polaska u osnovnu školu u Republici Hrvatskoj različitim programima u sustavu predškolskoga odgoja i naobrazbe obuhvaćeno je 55,12 % djece .

3. PROGRAMI JAVNIH POTREBA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Programi predškolskoga odgoja u Republici Hrvatskoj koji zadovoljavaju javne potrebe (članak 50. Zakona o predškolskom odgoju i naobrazbi) jesu: programi predškole (16.358 djece*), programi za djecu pripadnike nacionalnih manjina (2.321 dijete*), programi za djecu s posebnim potrebama (djeca s teškoćama u razvoju – 2.743* djece i potencijalno darovita djeca – 964 djece*) i provode se u 314 dječja vrtića, 63 osnovne škole i 13 drugih pravnih osoba te ustanova za djecu s posebnim potrebama. Znači, navedeni programi provode se u 391 ustanovi koja ima ustrojenu djelatnost prema Zakonu.

* Podaci su pripremljeni prema pokazateljima dječjih vrtića i službi za društvene djelatnosti u uredima državne uprave u županijama, od 31. prosinca 2006. godine.

4. BROJ DJECE U PREDŠKOLI

Program predškole polazi 16.358 djece predškolske dobi koja nisu polaznici drugih programa predškolskog odgoja. Ostala djeca predškolske dobi u godini dana prije polaska u osnovnu školu uključena su u redovite programe predškolskog odgoja u dječjim vrtićima. Program predškole nije obvezatan, kao i cijeli podsustav predškolskoga odgoja, ali se

preporučuje svoj djeci i njihovim roditeljima i stoga je važno da društvo prepozna važnost toga segmenta u odgoju i obrazovanju djece.

U 2007. godini su skoro sva djeca u šestoj godini života obuhvaćena nekim od programa predškolskoga odgoja (99%).

5. BROJ DJECE PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA

Prema pokazateljima dječjih vrtića i drugih pravnih osoba koje provode programe predškolskoga odgoja i prema podacima službi za društvene djelatnosti u uredima državne uprave u županijama koji su do 20. listopada 2006. godine pristigli u Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa u sustavu predškolske djelatnosti obuhvaćeno je ukupno 2.321 djece predškolske dobi pripadnika nacionalnih manjina (830 Talijana, 784 Roma, 399 Srba, 156 Mađara, 136 Čeha, 14 Židova, 2 bošnjaka).

6. BROJ DJECE S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU

Dječje vrtiće u Republici Hrvatskoj pohađa 2.743 djece s teškoćama u razvoju s kojima rade odgojitelji, defektolozi, pedagozi, psiholozi i drugi terapeuti u 196 predškolskih ustanova.

U redovite programe integrirano je 2.075 djece, a posebne programe za djecu s teškoćama u razvoju polazi 668 djece u 84 odgojnih skupina pri redovitim dječjim vrtićima ili posebnim ustanovama. Ovi programi sufinanciraju se iz državnoga proračuna od 1990. godine.

7. BROJ POTENCIJALNO DAROVITE DJECE

Programi za potencijalno darovitu djecu ustrojavaju se u dječjim vrtićima postupno, a njima je obuhvaćeno 964 djece (45 odgojnih skupina). S velikim brojem potencijalno darovite djece radi se i individualno. Dječji vrtići provode programe rada s potencijalno darovitim u Zagrebu, Rijeci, Puli, Koprivnici, Varaždinu i Splitu. Ti se programi također sufinanciraju iz državnoga proračuna.

8. RADNICI U DJEČJEM VRTIĆU

Prema podacima koji su pripremljeni prema pokazateljima dječjih vrtića i službi za društvene djelatnosti u uredima državne uprave u županijama od 31. siječnja 2006. godine, ukupan broj radnika koji obavljaju stručne poslove (odgojitelja/ica, učitelja/ica, stručnih suradnika/ca, medicinskih sestara) u dječjim vrtićima iznosi 10.979 u primarnome programu, koji rade u 3.989 odgojnih skupina. Programe predškole ostvaruje 960 radnika u 762 odgojne skupine. U provedbi kraćih programa sudjeluje oko 1.589 radnika u ukupno 2.363 odgojne skupine. Ti se programi još uvijek ostvaruju kao tečajevi koje organiziraju i provode fizičke i pravne osobe izvan sustava predškolskoga odgoja, a samo manji dio kraćih programa ostvaruju odgojitelji u dječjim vrtićima.

U dječjim vrtićima i drugim pravnim osobama koji provode programe predškolskoga odgoja radi ukupno 13.528 radnika sa 145.800 djece raspoređene u 6.378 odgojnih skupina.

Prema podacima Državnoga zavoda za statistiku iz 2005./2006. godine u dječjim vrtićima i drugim pravnim osobama zaposleno je 7.715 odgojitelja u primarnome programu, stručnih suradnika (pedagoga, psihologa i defektologa/rehabilitatora/logopeda) ima 464, a medicinskih sestara 591. Također ima 624 administrativnih radnika te 3.743 ostalih radnika u dječjim vrtićima, dakle ukupno 13.137 radnika.

Međutim, analitički pokazatelji upućuju i na nepovoljne uvjete koji utječu na stručnu i kvalitetnu izvedbu predškolskog odgoja i naobrazbe. Među ovim nepovoljnim uvjetima potrebno je istaknuti da još uvijek ima dječjih vrtića u kojima jedan odgojitelj radi sam s odgojnom skupinom od 25 do 35 djece što nerijetko loše utječe na samog odgojitelja koji je poradi toga izložen i povećanim rizicima stresa.

Važno je istaknuti da stručni suradnici nisu ravnomjerno zastupljeni u svim dječjim vrtićima i županijama pa veliki broj djece ne ostvaruje pravo na stručnu pomoć usmjerenu na identifikaciju i prevenciju poremećaja u ponašanju i razvoju, a velika je također i neujednačenost u ekipiranosti dječjih vrtića stručnim suradnicima i ona je najslabija u sjeveroistočnoj Hrvatskoj gdje je potreba za njima iznimno velika.

Naime, sve je više djece s prolaznim, potencijalnim i trajnim posebnim potrebama i ako se njihovo stanje ne prevenira do polaska u osnovnu školu negativne posljedice za razvoj, odgoj i obrazovanje bit će veće i sve teže otklonjive.

Jedan stručni suradnik (pedagog, psiholog, defektolog/rehabilitator/logoped) dolazi na 245,88 djece (Grad Zagreb ima 233 djece na jednog stručnog suradnika).

IV. OSNOVNA PITANJA KOJA SE PREDLAŽU UREDITI DRŽAVNIM PEDAGOŠKIM STANDARDOM PREDŠKOLSKOGA ODGOJA I NAOBRAZBE

Državni pedagoški standard predškolskoga odgoja i naobrazbe skup je normativa i mjerila koja određuju predškolsku djelatnost.

Vrijedeći dokument pod nazivom "Odluka o elementima standarda društvene brige o djeci predškolskog uzrasta" donesen je 1983. godine i zastario je zbog svih promjena koje su nastupile u radu, postignućima i stručnom razvoju programa predškolskoga odgoja. Donošenjem Programskoga usmjerenja odgoja i obrazovanja predškolske djece (1991. godine), Zakona o predškolskom odgoju i naobrazbi (1997. i 2007. godine) i Nacionalnoga programa odgoja i obrazovanja za ljudska prava (1999. godine) te preuzimanjem obveza iz Konvencije o pravima djeteta i njezinom ratifikacijom (1991. godine) naša je obveza donošenje novoga, suvremenoga pedagoškog standarda koji će prevladati zastarjele normative i mjerila za ostvarivanje uvjeta i osigurati primjenu stručnih spoznaja u praksi predškolskoga odgoja i naobrazbe po mjeri djeteta.

Državnim pedagoškim standardom predškolskoga odgoja i naobrazbe čije se donošenje predlaže utvrdit će se:

- prijeko potrebni uvjeti koje moraju ispunjavati svi dječji vrtići i druge pravne osobe koje provode programe predškolskoga odgoja i naobrazbe;
- ustroji programa za svu djecu predškolske dobi bez obzira na trajanje i namjenu;
- predškolski odgoj i naobrazba djece predškolske dobi s posebnim potrebama (teškoćama u razvoju), na način da se definiraju lakše i teže teškoće u razvoju, način ustroja i provođenja programa za djecu predškolske dobi s teškoćama u razvoju – uključivanjem u redovite programe, odgojne skupine s posebnim programima, posebne ustanove i rad u stanu obitelji djeteta s teškoćama u razvoju;
- predškolski odgoj i naobrazba djece s posebnim potrebama (potencijalno darovite djece) i način njegova ostvarivanja, ovim standardom se po prvi put uređuju programi predškolskoga odgoja i naobrazbe za potencijalno darovitu djecu koji se mogu ostvarivati u svim vrstama programa i u svim odgojnim skupinama dječjih vrtića, kao i u kraćim specijaliziranim programima i definira se sadržaj programa namijenjenih darovitoj djeci te određuju nositelji tih programa;
- predškolski odgoj i naobrazba djece hrvatskih građana u inozemstvu, kojim se po prvi put predviđa mogućnost uređivanja programa za djecu hrvatskih građana u inozemstvu

- radi očuvanja nacionalnoga identiteta i razvijanja i promicanja hrvatskoga jezika i kulture u zemlji u kojoj djeca borave;
- predškolski odgoj i naobrazba djece pripadnika nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj, jer se daje mogućnost ustroja programa predškolskoga odgoja i naobrazbe za djecu pripadnike nacionalnih manjina kao programa za posebne skupine u sklopu dječjih vrtića, dvojezičnih programa u redovitim dječjim vrtićima i programa u samostalnim dječjim vrtićima za djecu pripadnike nacionalnih manjina. Zatim se određuje najmanji broj djece u odgojnoj skupini (sedmero djece) te se predviđa rad s djecom na hrvatskom jeziku najmanje deset sati tjedno;
 - ustroj predškole koju bi polazila sva djeca u godini dana prije polaska u osnovnu školu (a djeca pripadnici romske nacionalne manjine dvije godine prije polaska u školu), a nisu obuhvaćena redovitim programima predškolskoga odgoja i to u trajanju od 250 sati godišnje;
 - mjerila za broj odgojitelja u odgojnim skupinama - najveća je novost rad s djecom od šest mjeseci (članak 28.) koji zahtijeva veći broj odgojitelja (3) na mali broj djece (5) te da u cjelodnevnim programima u trajanju od 7 sati do 10 sati rade dva odgojitelja radi mogućnosti duljega zajedničkog rada obaju odgojitelja (preklapanja radnoga vremena) do tri sata tijekom dana što daje viši standard koji je poželjan osobito u mlađe djece jaslične dobi;
 - broj svih stručnih suradnika prema potrebama djece i njihovu broju i uloga više medicinske sestre kao zdravstvene voditeljice. Svaki dječji vrtić mora imati stručnoga suradnika jer svako dijete ima pravo na pomoć takvoga stručnjaka;
 - mjerila za broj drugih radnika u dječjem vrtiću, opet vodeći najviše računa o malim dječjim vrtićima i racionalnome pristupu opremljenosti postojećih prostora u dječjim vrtićima;
 - daju se elementi za ekonomsku cijenu smještaja djeteta u dječji vrtić, a važno je istaknuti da se ovim standardom uređuju i materijalni uvjeti rada i izgradnja novih vrtića na međuministarskoj razini (graditeljstvo i znanost, obrazovanje i šport);
 - materijalni i financijski uvjeti rada u dječjim vrtićima kao i mjerila za osnovnu opremu, didaktička sredstva i druga pomagala za redovite i posebne programe;

V. POSLJEDICE KOJE ĆE PROISTEĆI IZ PREDLOŽENIH RJEŠENJA DRŽAVNOGA PEDAGOŠKOG STANDARDA PREDŠKOLSKOGA ODGOJA I NAOBRAZBE

Donošenjem novoga Državnoga pedagoškoga standarda predškolskoga odgoja i naobrazbe uredit će se ukupna predškolska djelatnost, a osobito dječji vrtići s manjim brojem djece i predškolski programi ustrojani pri drugim pravnim osobama. Njegovim donošenjem osigurat će se organizacijske pretpostavke za donošenje mreža predškolskih ustanova i mjerila za financiranje predškolskoga odgoja na razini područne samouprave, ali i ozbiljnije promišljanje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u svezi s njihovim obvezama prema djeci, njihovim pravima i potrebama i roditeljima koji su porezni obveznici i svojim radom pridonose razvoju svoje lokalne zajednice. Također, nužno je voditi računa i o mogućnostima predviđenim dokumentima prostornoga uređenja.

Nadalje, uredit će se postojeće stanje u veličini dječjih vrtića i broju djece i odgojitelja potrebnih za kvalitetno obavljanje djelatnosti.

Treba istaknuti i to da će se donošenjem ovoga dokumenta ostvariti jedina preostala obveza uređivanja djelatnosti iz članka 22. Zakona (mjerila za izgradnju, opremu i didaktička sredstva i pomagala), a koja se mogu prirediti i donijeti tek nakon donošenja ovoga standarda. Nadalje donošenje ovog Državnog standarda pridonijet će provedbi mjera iz Nacionalne populacijske politike („Narodne novine“, broj 132/06), Nacionalni plan aktivnosti za prava i interese djece od 2006 do 2012. godine, Područje "Odgoj i obrazovanje", "Uloga obitelji u

podizanju i odgoju djece", "Djeca pripadnici nacionalnih manjina" i "Djeca s posebnim potrebama" te Nacionalne strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2007. do 2015 godine u području "Obitelj", "Život u zajednici", "Odgoj i obrazovanje".

Isto tako potrebno je istaći da će daljnje usklađivanje ovog Državnog standarda sa stručnim i znanstvenim postignućima na području predškolskog odgoja i naobrazbe djece te u svrhu cjelovite provedbe odgovarajućih nacionalnih dokumenata u području zaštite prava i interesa djece, obiteljske i populacijske politike potaknuti i nametnuti nužno potrebe izmjene i dopune Zakona o predškolskom odgoju i naobrazbi.

VI. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE DRŽAVNOGA PEDAGOŠKOG STANDARDA

U Državnom proračunu za 2007. godinu osigurana su sredstva u iznosu od 22.716.000,00 kuna za javne potrebe predškolskoga odgoja (programe za djecu s posebnim potrebama (djecu s teškoćama u razvoju i potencijalno darovitu djecu), programe za djecu pripadnike nacionalnih manjina i program predškole) koje uređuje ovaj standard. To su sredstva koja bi mogla pokrivati sve programe javnih potreba koje proizlaze iz članka 50. Zakona o predškolskom odgoju i naobrazbi (Narodne novine, broj 10/97. i 107/07.), a u prijedlogu Državnoga pedagoškog standarda spominju se upravo ta sredstva (vidjeti privitak obrasca PFU).

U Državnome proračunu za 2007. godinu planirana su i sredstva za razvoj predškolskoga odgoja u iznosu od 3.016.000,00 kuna za širenje programa predškolskoga odgoja u onim sredinama u kojima do sada nije bilo organiziranoga obuhvata djece rane dobi programima predškolskoga odgoja i naobrazbe, što je iznimno važno jer će se tom novom stavkom i osiguravanjem sredstava za nabavku opreme i didaktičkih sredstava povećati obuhvat djece predškolske dobi programima predškolskoga odgoja.

Većina jedinica lokalne samouprave za 2007. godinu osigurala je sredstva za predškolski odgoj i naobrazbu u visini potrebnih sredstava koja mogu biti dostatna za praćenje djelatnosti predškolskoga odgoja u njihovoj sredini.

Kako je člankom 51. Standarda propisano da su dječji vrtići dužni uskladiti svoju djelatnost s ovim standardom u roku od pet godina od njegova stupanja na snagu, u narednih pet godina trebat će izdvajati više sredstava u proračunima nekih jedinica lokalne samouprave, koje su najčešći osnivači dječjih vrtića, u prosjeku za oko 10 % godišnje.

Treba istaknuti i to da su većinom jedinice lokalne samouprave osnivači predškolskih ustanova i mnoge od njih poštuju zakonske odredbe i imaju dobro ustrojen rad u dječjim vrtićima te bi ovaj standard dao samo legitimitet njihovu radu i ustroju. Znači, one ne bi trebale izdvajati veća sredstva za rad predškolskih ustanova, osim tekućega održavanja djelatnosti.

Međutim, onim jedinicama lokalne samouprave koje ni do sada nisu poštivale zakonske odredbe ovaj standard bi donio veće promjene u ustroju (na primjer, sadašnja ustanova od 3.000 djece morala bi se preustrojiti u najmanje osam ustanova, ali broj radnika ne bi se povećao jer i sada ima nepostojećih radnih mjesta "voditelja centara", «voditelja podcentara», "voditelja pedagoških jedinica" i slično.). Isto tako neki su gradovi bivšim odlukama omogućavali do 20 % veći obuhvat djece po odgojnim skupinama (tako je bilo po 36 do 40 djece u odgojnim skupinama), a sada bi primjenom novih mjerila olakšali rad odgojiteljima, a i djeci stvorili optimalne uvjete za zdrav i primjeren boravak u dječjem vrtiću što bi od nekih osnivača zahtijevalo osiguravanje novih smještajnih kapaciteta.

S obzirom na to da su svi dječji vrtići koji su se osnivali od 1997. godine dobivali rješenja o ispunjavanju uvjeta za početak rada od nadležnih službi za društvene djelatnosti u uredima državne uprave u županijama, odnosno Gradskoga ureda za obrazovanje i šport u

Gradu Zagrebu, držimo da su oni svi zaista i ispunili normative i standarde iz članka 12. Zakona o predškolskom odgoju i naobrazbi te da će novi standardi samo poboljšati unutarnju kvalitetu rada takvih dječjih vrtića. To se odnosi na manje vrtiće novoosnovanih općina i vrtiće kojima su osnivači fizičke osobe i vjerske zajednice.

Ostali vrtići koji su u skladu s člankom 57. Zakona morali uskladiti svoju djelatnost, ustroj, rad i poslovanje sa Zakonom trebali su to učiniti u roku od godine dana od dana stupanja na snagu Zakona (do 7. veljače 1998. godine) te su unijeli samo izmjene u svoj statut i pravilnike o unutarnjemu ustroju, a nisu dobili rješenja o ispunjavanju uvjeta za početak obavljanja djelatnosti (jer su bili zaštićeni prijelaznim odredbama Zakona). Oni bi morali u dogovoru i u suradnji sa svojim osnivačem također utvrditi uvjete za rad, budući da još uvijek ima vrtića čiji prostori nisu primjereni za boravak djece predškolske dobi (nisu sigurni za boravak djece), osobito oni koji nemaju vanjske prostore namijenjene isključivo djeci predškolske dobi.

Treba istaknuti i to da se ekonomska cijena smještaja djeteta u dječji vrtić u Republici Hrvatskoj, ovisno o tome tko je osnivač (jedinica lokalne samouprave ili fizička i pravna osoba), kreće od 1.100 do 1.800 kuna u redovitim desetosatnim programima, a za dijete s posebnim potrebama do 5.000 kuna. Roditeljsko sudjelovanje u cijeni vrtića iznosi u prosjeku do 40 % ekonomske cijene dječjega vrtića (u većini gradova i općina participacija roditelja je do 500 kuna), a u nekim programima i do 1.500 kuna. Kolika bi bila ukupna cijena smještaja djece u dječje vrtiće i druge pravne osobe koje provode zakonski ustrojene programe predškolskoga odgoja, može se izračunati na temelju pokazatelja koji ukazuju na izvršavanje obveza prema predškolskome obrazovanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koje su dužne osigurati sredstva za predškolsku djelatnost na svojem području.

Prema pokazateljima Ministarstva financija jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave za predškolsku su djelatnost u 2003. godini izdvojile ukupno 952.150.901 kunu, u 2004. godini 1.063.299.815, a u 2005. godini izdvojile su ukupno 1.145.535.846 kuna.

Od navedenoga iznosa u 2005. godini, za te namjene, 123 grada izdvojila su 1.042,7 milijuna kuna (od čega Grad Zagreb 536,4 milijuna kuna, a ostali gradovi 506,3 milijuna kuna), 304 općine su izdvojile 99,5 milijuna kuna (118 općina nije izdvajalo sredstva za tu namjenu). Samo je pet županija izdvojilo 3,2 milijuna kuna.

Izračun: $97.374 \text{ djece u petosatnom i desetosatnom programu} \times 1.100,00 \text{ kuna}$ (prosječna ekonomska cijena za programe 5 i 10 satne) = 1.285,4 milijuna kuna

Ako se uzme participacija roditelja u prosjeku 500 kuna za ove programe što iznosi za 12 mjeseci 584.244 milijuna kuna, onda se od jedinica lokalne samouprave očekuje da osiguraju 600 kuna po djetetu što iznosi 701.092 milijuna kuna, odnosno ukupan iznos je 1.285,4 milijuna kuna. Znači jedinicama lokalne i područne samouprave ostaje na raspolaganju najmanje 400 milijuna za druge programe vezane uz predškolsku djelatnost (kraće programe, gradnju i dogradnju objekata i drugo jer su to namjenski osigurana sredstva u njihovim proračunima).

Treba istaknuti i to da su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u 2006. godini za predškolsko obrazovanje izdvojile ukupno 1.222.372.442 kune, a za 2007. godinu nemamo podatke, ali pretpostavljamo da bi trebale svakako izdvojiti više sredstava nego u 2006. godini.

Iz službenih pokazatelja očito je da se izdvajanje za predškolsko obrazovanje na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u posljednje četiri godine povećalo za 270.221.541 ili 22,11 %.

OBRAZLOŽENJE

VII. OBRAZLOŽENJE POJEDINIH ODREDBI DRŽAVNOGA PEDAGOŠKOG STANDARDA PREDŠKOLSKOGA ODGOJA I NAOBRAZBE

Člankom 1. određuju se sastavnice ovoga standarda na način kako je to propisano člankom 6. stavkom 2. Zakona o predškolskom odgoju i naobrazbi.

Člankom 2. određuje se da su ovim standardom utvrđeni prijeko potrebni uvjeti koje moraju ispunjavati svi dječji vrtići i druge pravne osobe koje provode programe predškolskoga odgoja i naobrazbe.

Člankom 3. uređuje se ustroj programa s obzirom na trajanje i namjenu.

Člancima 4. do 8. uređuje se predškolski odgoj i naobrazba djece predškolske dobi s teškoćama u razvoju.

Člancima 9. do 12. uređuje se predškolski odgoj i naobrazba darovite djece i način njegova ostvarivanja.

Člancima 13. i 14. uređuje se predškolski odgoj i naobrazba djece hrvatskih građana u inozemstvu..

Člankom 15. uređuje se predškolski odgoj i naobrazba djece pripadnika nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj.

Člancima 16. do 20. uređuje se ustroj predškole koju bi polazila sva djeca u godini dana prije polaska u osnovnu školu (a djeca pripadnici romske nacionalne manjine u skladu s Nacionalnim programom za Rome) te broj djece u odgojnoj skupini.

Člancima 21. do 24. daju se mjerila za broj djece u odgojnim skupinama.

Člancima 25. do 29. daju se mjerila za broj odgojitelja/ica u odgojnim skupinama.

Člancima 30. do 35. određuje se broj svih stručnih suradnika prema potrebama djece i njihovu broju i uloga više medicinske sestre kao zdravstvenoga voditelja, odnosno zdravstvenoga koordinatora u predškolskim ustanovama za unaprjeđenje zdravlja djece predškolske dobi, njihove higijene i pravilne prehrane.

Člankom 36. uređuje se rad stručnih radnika rehabilitatora-odgojitelja koji provode posebne programe za djecu s teškoćama u razvoju.

Člancima 37. do 39. uređuju se mjerila za broj drugih radnika u dječjem vrtiću,

Člankom 40. utvrđuje se broj radnika u dječjem vrtiću zaposlenih na prehrani djece te standardi u pogledu unosa hrane i pitke vode po djetetu.

Člancima 41. i 42. uređuju se elementi za ekonomsku cijenu smještaja djeteta u dječji vrtić.

Člankom 43. propisuju se uvjeti prostorni i drugi uvjeti građenja dječjih vrtića u skladu s člankom 22. Zakona o predškolskom odgoju i naobrazbi,

Člankom 44. propisani su prostori za boravak djece jaslične i vrtićne dobi u dječjem vrtiću kao i za radnike koji rade u dječjem vrtiću,

Člankom 45. razrađena su mjerila za prostore u dječjem vrtiću ovisno o njihovoj namjeni..

Člankom 46. propisani su tehničko-higijenski zahtjevi za prostore u dječjem vrtiću.

Člankom 47. i 48. propisana su mjerila koje treba ispunjavati oprema, didaktička sredstva i druga pomagala koja su potrebna za rad s djecom u odgojnim skupinama,

Člankom 49. uređuje se sustav kvalitete predškolskoga odgoja i naobrazbe u cijelosti.

Člankom 50. propisuje se obveza osnivača dječjih vrtića u pogledu osiguranja sredstava za ostvarivanje ovoga standarda, te obveza osiguranja sredstava u državnom proračunu za sufinanciranje programa javnih potreba u predškolskome odgoju i naobrazbi,

Člankom 51 utvrđuje se obveza dječjih vrtića da svoju djelatnost usklade s odredbama ovoga standarda u roku od pet godina od njegova stupanja na snagu,

Člankom 52. određuje se dinamika primjene pedagoškog standarda

Člankom 53 propisuju se ciljni pedagoškog standard za sustav hrvatskog predškolskog odgoja

U članku 54. navode se odluke- propisi koje prestaju vrijediti stupanjem na snagu ovoga standarda

U članku 55. utvrđuje se rok u kojem je ministarstvo nadležno za obrazovanje dužno donijeti prateće dokumente iz ovoga pedagoškog standarda.

U članku 56. propisuje se dan stupanja na snagu Državnoga pedagoškog standarda.